

Temeljem čl. 16. i 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 139. sjednici održanoj 14. prosinca 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O PROVEDBI PLANA PRAĆENJA - MONITORINGA HRANE

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

Pravilnikom o provedbi plana praćenja - monitoringa hrane (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđuju se način i postupci provjere zdravstvene ispravnosti i higijene hrane radi utvrđivanja količina nutrijenata, aditiva, kontaminanata, genetski modificiranih organizama (u daljnjem tekstu: GMO), mikrobioloških kriterija hrane, drugih sastojaka i tvari, čiji je cilj utvrditi unos pojedinih štetnih sastojaka ili tvari u organizam, procjena rizika i ugroženosti zdravlja potrošača.

Članak 2. (Definicije)

Pojmovi koji se koriste u ovome Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) *plan praćenja - monitoring hrane* (u daljnjem tekstu: monitoring hrane) je sustavno provođenje analiza,

- prikupljanje, obrada i evaluacija podataka o količinama pojedinih odobrenih sastojaka hrane te njihovom unosu u čovjekov organizam;
- b) **nutrijenti (hranjivi ili nutritivni sastojci)** su proteini, ugljikohidrati, masti, vitamini, minerali kao i tvari koje su sastavni dijelovi navedenih kategorija;
- c) **prehrambeni aditiv** je svaka tvar koja se uobičajeno ne konzumira niti je tipičan sastojak hrane, bez obzira na prehrambenu vrijednost, a namjerno se dodaje hrani radi poboljšanja tehnoloških i senzorskih (organoleptičkih) svojstava u tehnološkom postupku proizvodnje, tijekom pripreme, obrade, prerade, oblikovanja, pakiranja, transporta i čuvanja;
- d) **kontaminant (štetna tvar)** je biološka, kemijska, radiološka ili fizikalna tvar štetna za zdravlje ljudi koja nije namjerno dodana hrani, a njena je prisutnost u hrani posljedica postupaka primijenjenih tijekom proizvodnje (uključujući postupke provedene tijekom uzgoja usjeva i životinja te primjene veterinarskih lijekova), prerade, pripreme, obrade, pakiranja, transporta ili skladištenja te hrane ili posljedica onečišćenja okoliša;
- e) **mikrobiološki kriterij** je kriterij na temelju kojega se određuje prihvatljivost proizvoda, proizvodne partije hrane ili procesa proizvodnje, utemeljen na odsutnosti, prisutnosti ili broju mikroorganizama, odnosno na temelju količine njihovih toksina odnosno metabolita po jedinici mase, obujma, površine ili proizvodne serije (lota);
- f) **GMO** je organizam, osim ljudskog, u kojemu je genetski materijal izmijenjen na način koji se ne može postići prirodnim razmnožavanjem ili prirodnom rekombinacijom.

Članak 3.

(Opći ciljevi praćenja - monitoringa hrane)

Opći ciljevi provedbe plana praćenja - monitoringa hrane su:

- utvrđivanje količina i trendova štetnih tvari, aditiva, nutrijenata, GMO-a, mikrobioloških kriterija i drugih sastojaka u hrani prisutnoj na tržištu Bosne i Hercegovine;
- procjena unosa u ljudski organizam sastojaka i tvari iz točke a) ovoga članka i utvrđivanja odstupanja od važećih standarda i maksimalno dopuštenih količina za pojedine vrste hrane;
- usporedba dobivenih rezultata s međunarodno važećim referentnim toksikološkim i prehrambenim vrijednostima te ocjena njihovog utjecaja na zdravlje potrošača;
- otkrivanje i sprečavanje krivotvorenja i patvorenja prehrambenih proizvoda;
- prikupljanje i evaluacija podataka bitnih za procjenu rizika, sukladno članku 5. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04).

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE

Članak 4.

(Uzorkovanje hrane)

- Za provedbu monitoringa hrane sukladno članku 3. toč. a) i b) ovoga Pravilnika valjani su uzorci hrane uzorkovani na tržištu Bosne i Hercegovine na mjestima na kojima se potrošači opskrbljuju hranom (tržnice, veletržnice, prodavaonice, supermarketi, restorani, otkupna mjesta i sl.).
- Uzorci neupakirane vode za piće uzimaju se na slavinama iz kojih se voda pije.

Članak 5.

(Plan praćenja - monitoring hrane)

- Plan praćenja - monitoring hrane provodi se sukladno godišnjem planu monitoringa (u daljnjem tekstu: plan), koji donosi Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt BiH).

(2) Pri izradi plana u obzir se mora uzeti:

- postojeće stanje zdravstvene ispravnosti hrane;
- podaci o potrošnji hrane;
- ozbiljnost zdravstvenih posljedica koje mogu izazvati odstupanja od unosa pojedinog sastojka ili tvari od preporučenih vrijednosti;
- procjena pojave i raširenost pojedinih zdravstvenih problema potrošača u Bosni i Hercegovini koji mogu biti povezani s načinom prehrane ili štetnim tvarima u hrani.

Članak 6.

(Sadržaj plana)

Plan mora sadržavati sljedeće elemente:

- popis i vrstu hrane koja će se analizirati;
- popis nutrijenata, kontaminanata, aditiva, GMO-a, mikrobioloških kriterija, drugih sastojaka i tvari koje će se analizirati po vrstama hrane;
- broj uzoraka i količine prema propisima za uzorkovanje vrste hrane s obzirom na traženi parametar;
- mjesta i vremenski plan uzimanja uzoraka;
- način uzimanja uzoraka;
- akreditirane analitičke metode.

Članak 7.

(Izvjешće o provedbi i rezultatima monitoringa hrane)

- Izvjешće o provedbi i rezultatima monitoringa hrane, sukladno ciljevima članka 3. ovoga Pravilnika, izrađuje Agencija u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- Izvjешće iz stavka (1) ovoga članka Agencija dostavlja Vijeću ministara do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.
- Rezultati monitoringa hrane i mjere koje se primjenjuju sukladno propisima o hrani temelje se na procjeni rizika, radi osiguranja visokog stupnja zaštite života i zdravlja potrošača, osim kada to nije primjereno okolnostima ili prirodi same mjere.

Članak 8.

(Uzimanje uzoraka)

- Uzimanje uzoraka hrane za laboratorijsko ispitivanje za potrebe provedbe monitoringa obavljaju nadležne inspekcije entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH u suradnji sa stručnim osobljem Agencije.
- Uzimanje uzoraka obavlja se sukladno napatku o načinu uzorkovanja i akreditiranim analitičkim metodama za obavljanje pojedinih analiza ili skupina analiza za pojedine vrste hrane odnosno artikala i predmeta u dodiru s hranom.
- Voda za piće ispituje se sukladno propisu o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

DIO TREĆI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 9.

(Sukladnost)

Ispitni i referentni laboratoriji određeni za provedbu monitoringa hrane moraju biti ovlaštene za svoj rad na temelju Pravilnika o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene ispitni laboratoriji koji provode analize hrane i postupku ovlašćivanja laboratorija ("Službeni glasnik BiH", broj 37/09).

Članak 10.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 336/10
14. prosinca 2010. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, v. r.